

ŚWIĘTA WIELKANOCNE W RÓŻNYCH KRAJACH

Natalia Tomaszewska ~~2TRp~~

POLSKA:

Święta wielkanocne i Wielkanoc kojarzą się nam z kolorowymi pisankami, mnóstwem pysznego jedzenia, śmigusem dyngusem i wieloma innymi przyjemnymi rzeczami. Wielkanoc jest najstarszym i najważniejszym świętem chrześcijańskim. Święta Wielkanoce upamiętniają śmierć krzyżową i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Poprzedzający Wielkanoc tydzień, stanowiący okres wspominania najważniejszych dla wiary chrześcijańskiej wydarzeń, nazywany jest Wielkim Tygodniem. Wielkanoc jest świętem ruchomym. Może wypadać pomiędzy 22 marca a 25 kwietnia. Niedziela Wielkanocna (nazywana też Wielką Niedzielą, Niedzielą Zmartwychwstania Pańskiego) to pierwszy dzień świąt wielkanocnych. W Polsce w godzinach porannych odprawiana jest uroczysta rezurekcja (resurrectio łac. oznacza zmartwychwstanie), która swymi tradycjami sięga średniowiecza. Po powrocie do domu w gronie rodzinnym zasiada się do uroczystego śniadania wielkanocnego, które rozpoczyna się składaniem życzeń i dzieleniem się święconką z koszyczka. Na stołach znajdują się jajka, wędliny, wielkanocne baby i mazurki. Stoły zdobione są bukietami z bazi i pierwszych wiosennych kwiatów.

Poniedziałek Wielkanocny (zwany też Lanym Poniedziałkiem, Śmigusem-dyngusem) to drugi dzień świąt Wielkiej Nocy. W polskiej tradycji tego dnia polewa się dla żartów wodą inne osoby, nawet nieznajome. Polewanie wodą nawiązuje do dawnych praktyk pogańskich, łączących się z symbolicznym budzeniem się przyrody do życia i co rok odnawialnej zdolności ziemi do rodzenia

Do dziś zwyczaj kropienia wodą święconą pól w poniedziałkowy ranek przez gospodarzy jest spotykany we wsiach na południu Polski. W czasie świąt wielkanocnych nie może tego zabraknąć!

Polska tradycja potraw wielkanocnych jest bardzo bogata i nie ma chyba innej tak bogatej tradycji kulinarnej na czas obchodów Świąt Wielkanocnych. Czekaemy na to śniadanie przez cały Wielki Post, zatem nie dziwi fakt, że wszystkiego co znajduje się na stole staramy się skosztować choćby przynajmniej po troszeczku.

Na tradycyjnym stole wielkanocnym nie może zabraknąć takich potraw jak:

- *żurek wielkanocny*
- *jaja*
- *biała kielbasa pieczona*
- *szynka świąteczna*
- *pieczone mięsa*
- *faszerowane jajka*
- *ćwikła*
- *babka wielkanocna*
- *mazurek*
- *sernik*

Wielkanocne zwyczaje i Wielkanoc mają cechy wspólne dla każdego rejonu Polski. W większości regionów domownicy pamiętają o 40-dniowym poście i radosnym oczekiwaniu. Obowiązkowe są również uroczyste msze święte szczególnie w Wielkim Tygodniu poprzedzającym Wielkanoc, rekolekcje oraz święcenie pokarmów w Wielką Sobotę (choć i tu znajdują się wyjątki). Jest jednak wiele zwyczajów wielkanocnych, które zakorzenione w tradycji przetrwały do dzisiaj. Niewielkie różnice, szczególnie widać na terenach wiejskich, w których harmonogram wielkanocnych przygotowań jest niezwykle ważny i przestrzegany.

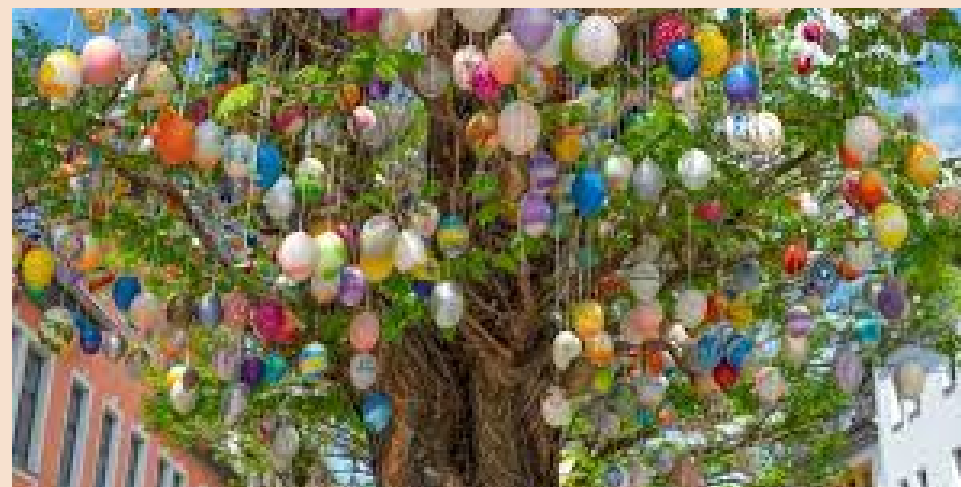
NIEMCY:

Charakterystyczne w Niemczech są świąteczne dekoracje: wielkanocne drzewka lub inaczej "bukiety wielkanocne" czyli gałązki o zielonych listkach udekorowane wiszącymi kolorowymi pisankami lub wydmuszkami. Umieszczane są one w wazonach, na drzewach przed domem, w ogrodach i na balkonach.

W Wielką Sobotę, w niektórych częściach Niemiec święcony jest natomiast ogień ze świecy paschalnej, zabieranej później do domów i zapalanej podczas spożywania posiłków.

Wśród potraw spożywanych w święta przez Niemców popularne są, podobnie jak u nas: jajka, kielbasa, babki drożdżowe z rodzynekami, sernik czy owocowe strucle, lecz również mniej kojarzony u nas z Wielkanocą chleb orzechowy, owocowe musli, barania pieczeń oraz biały ser formowany w kształt jaj.

W Święta Wielkanocne w Niemczech odbywa się znane na całym świecie przedstawienie pasyjne, jakie odgrywane jest co dziesięć lat w bawarskiej miejscowości Oberammergau. W przedstawieniu tym biorą udział mieszkańcy miasta. Tradycja ta zachowała się od XVII wieku, kiedy to mieszkańcy zobowiązali się do odgrywania scen z Nowego Testamentu na znak wdzięczności za ocalenie miasta przed epidemią panującą wtedy czarnej dżumy.

FRANCJA:

We Francji, jak głosi legenda, dzwony kościelne, które w Wielki Czwartek „poleciały” do Rzymu, by oznajmić śmierć Jezusa, wracając o świcie zrzuciły na ziemię czekoladowe jajka . Dlatego dzieci w niedzielny poranek , biegną do ogrodu w poszukiwaniu czekoladowych słodkości. Jeszcze inną rozrywką dla dzieci jest toczenie ugotowanych na twardo jajek, tak aby stłuc skorupkę innym, a nie naruszyć swojego jajka.

Znane też są inne zwyczaje, np. wszystkie dziewczyny w Wielką Niedzielę powinny wstać przed wschodem słońca, pójść zaczerpnąć wody ze strumyka i przynieść ją do domu. Taka woda ma stać się świetnym środkiem na zachowanie urody i zdrowia.

Święta Wielkiej Nocy we Francji mają charakter mniej religijny, a bardziej handlowy. Najbardziej znanym symbolem wielkanocnym są tu czekoladowe figurki zajączków, zdobiących prawie wszystkie wystawy sklepowe. W Niedzielę Palmową Francuzi święcą gałązki bukszpanu. W święta dzieci są obdarowywane słodyczami: czekoladowymi rybami, zającami, barankami. Jednak to nie słodycze, lecz udziec jagnięcy jest najpopularniejszą potrawą świąteczną we Francji.

CZECHY :

W Czechach tylko jeden dzień w tygodniu wielkanocnym nosi miano wielkiego, "Wielki Piątek". Pozostałe dni określane są kolorami i tak środa jest czarna, zielony czwartek i biała sobota. W Niedzielę Palmową Czesi święcą bazie nazywając ten dzień niedzielą kwiatową. Popularną tradycją jest organizowanie w wielkim tygodniu świątecznych jarmarków. Kupić można wtedy drewniane figurki, pisanki, cukierki oraz "pomlazkę", czyli różgę splecioną z wierzbowych gałązek. Tymi różgami w Poniedziałek Wielkanocny chłopcy smagają dziewczyny, w zamian otrzymując pisanki lub słodycze. Do tradycyjnych czeskich potraw należą "judasze" – ciasteczka z mąki pszennej, podawane z miodem.

WŁOCHY:

We Włoszech Wielkanoc poprzedza tak jak w Polsce 40 dniowy post, a tydzień przed Wielkanocą w wielu miasteczkach włoskich odbywają się misteria męki pańskiej, procesje, zabawy ludowe, zabarwione lokalnym kolorłóskich regionach o świcie kobiety idą do kościoła recytując modlitwę, przesuwają się po zimnej posadzce nagimi kolanami. Wiele z tych modlitw ma odległy rodowód sięgający czasów średniowiecza. Nocą tego samego dnia w blasku księżyca organizuje się procesje.

GRECJA:

Wielkanoc grecka jest jednym z najbardziej ortodoksyjnych świąt w tym kraju. Czwartek jest dniem postnym, podczas którego jeść można tylko, warzywa, oliwki i chleb. W sobotę całe rodziny malują jajka na czerwono, żeby za chwilę dodać je do tradycyjnego wielkanocnego wypieku – Tsoureki, jest to świeżo upieczony chleb ozdobiony wcześniej przygotowanymi jajkami.

Jak tylko zegar wybije północ, oznajmiając Zmartwychwstanie Pana, na stołach w greckich domach stawia się zupę z baraniny (odpowiednik polskich flaków), w której skład wchodzi płuca jak i serce „wielkanocnego baranka” oraz „połamany” wielkanocny chleb. Natomiast, specjalnością kuchni wielkanocnej jest baranina z różną przyrządzoną z ryżem i warzywami.

HISZPANIA:

Wielki Piątek to główny dzień tradycyjnych obchodów Wielkiego Tygodnia w Hiszpanii. Słynne są procesje w Sewilli. Tuż po północy na ulice miasta wychodzą najważniejsze pochody: Jezusa Wszechmocnego, Matki Bożej Nadziei i Matki Bożej z bazyliki Macarena. Procesje te już o świcie wracają do swoich kościołów i kaplic, aby zrobić miejsce kolejnym innym procesjom. W Sewilli funkcjonują 52 arcybractwa, z których każde przemierza miasto w osobnym pochodzie. Łącznie posiadają one ok. 100 „pasos”, czyli scen Męki Pańskiej. Wszystkie „pasos”, niesione na barkach, wychodzą w procesji w ciągu Wielkiego Tygodnia.

W Aragonii śmierć Chrystusa zapowiada tradycyjnie bicie setek bębnow. W niektórych hiszpańskich regionach, np. w Kordobie, pali się też tzw. „judasze”.

SZWECJA:

Tu święta Wielkanocne opierają się o kościół ewangelicko-luterański. W kościele tym, święto Wielkiejnocy jest jednym z najważniejszych świąt w roku. Wielki Tydzień rozpoczyna się Niedzielą Palmową, podczas której używane są wierzbowe gałązki. Pojawiają się one nie tylko w domach, ale i w biurach, miejscach pracy. Kolejne dni związane są z wieloma przesadami. Na przykład w Wielki Czwartek Wiedźmy Wielkanocne ruszają na miotłach w kierunku tajemniczego uroczyska zwanego "Blakulla", gdzie słuchały rad Szatana. Aktualnie dziewczęta i chłopcy przebierają się za wiedźmy i składają wizyty sąsiadom. Obdarowują ich specjalnie dekorowanymi na tę okazję kartkami, laurkami i Listami Wielkanocnymi. A w zamian oczekują drobnych podarków. Na stole pojawiają się gotowane jajka. Szwedzi znają zwyczaj malowania jajek, który w niektórych regionach jest dość powszechny. Jednak wzornictwo pisanek nie jest podobne do tego znanego na kontynencie.

BIBLIOGRAFIA:

<http://podrozenafali.blogspot.com/2012/04/wielkanoc-w-innych-krajach.html>

<http://regiodom.pl/portal/wnetrze/dekoracje-i-akcesoria/wielkanoc-w-innych-krajach-co-kraj-obyczaj>

<http://pask.pl/aktualnosci/29>

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

